

№ 505: зокрема, відкрити банківський рахунок дитина не може, оскільки відповідно до цивільного законодавства України є неповнолітньою особою та має часткову цивільну дієздатність, а отже відповідно до норм 31 ЦК України

має право самостійно вчиняти дрібні побутові правочини. На наш погляд, цю проблему можна вирішити шляхом внесення відповідних змін до чинного законодавства України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Римаренко Ю. І. Міжнародне міграційне право : підручник / Ю. І. Римаренко. – К. : КНТ, 2007. – 640 с.
2. Чехович С. Б. Курс міграційного права України : підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Б. Чехович. – МАУП, 2004. – 216 с.
3. Дзейко Ж. О. Законодавча техніка в Україні: історико-теоретичне дослідження : монографія / Ж. О. Дзейко. – К. : Київський університет, 2007. – 360 с.
4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
5. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 1. – Ст. 1.
6. Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні : Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 №52/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00/page2>

УДК 351.74(438)

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ПУБЛІЧНА БЕЗПЕКА» В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ

Припутень Д.С.,
к.ю.н., старший викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності ОВС
факультету підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Наукова стаття присвячена висвітленню категорії «публічна безпека» в діяльності органів публічної адміністрації, зокрема в Національній поліції України. Розглядаються основні підходи щодо визначення поняття «публічна безпека». Враховуючи нормативно-правові акти та стан наукової розробки проблеми, виокремлено ознаки публічної безпеки.

Ключові слова: безпека, громадський порядок, публічна безпека, публічний порядок, публічне місце.

Припутень Д.С. / ОТНОСИТЕЛЬНО ОПРЕДЕЛЕНИЯ КАТЕГОРИИ «ПУБЛИЧНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ» В АДМИНИСТРАТИВНОМ ПРАВЕ / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

Научная статья посвящена освещению категории «публичная безопасность» в деятельности органов публичной администрации, в частности в Национальной полиции Украины. Рассматриваются основные подходы к определению понятия «публичная безопасность». Учитывая нормативно-правовые акты и состояние научной разработки проблемы, выделены признаки публичной безопасности.

Ключевые слова: безопасность, общественный порядок, общественная безопасность, публичный порядок, публичное место.

Priputen' D.S. / DETERMINE THE CATEGORIES OF PUBLIC SAFETY ADMINISTRATIVE LAW / Dnepropetrovsk state university of internal affairs, Ukraine

The scientific article is devoted to coverage of public safety in the category of public administration, including the National Police of Ukraine. The main approaches to the definition of public security. Considering regulations and the state of scientific research singled out the signs of public safety.

German and American approaches to the interpretation of the legislator public order and public security are characterized by simplicity, clarity and the possibility of their use in policing the reformed police Ukraine. Against the backdrop of the integration processes in Ukraine and reform of the Interior is useful to introduce such practices on borrowing above concepts or approaches to their interpretation of national legislation, including the Law of Ukraine «On the national police».

According to German researchers, «public security» is a difficult concept, the content of which identified a number of constituent elements: the protection of the inviolability of the rule of law; protecting the integrity of (life, functioning) state, its institutions and organizations; protection of subjective rights and property wealth individuals (life, health, freedom, dignity and property).

German scientists understand public security under certain state of social relations, characterized by firmness: order; operation of state and local governments, and other institutions that perform public functions; subjective rights and property wealth individuals (life, health, liberty, dignity, property, etc.).

Key words: safety, public order, public safety, public place.

За останній рік кількість злочинів, вчинених на території України, значно зросла у порівнянні з минулими роками. Так, у статистичній інформації Генеральної прокуратури України за 2015 рік зазначено, що у період з січня по вересень було вчинено 129253 кримінальних правопорушення лише проти життя та здоров'я особи [5]. Не можливо оминути той факт, що активно триває реформування правоохоронних органів, а зокрема – міліції. Закон України «Про Національну поліцію» набуває чинності 07 листопада 2015 року і тягне за собою ряд значних змін як у структурі правоохоронного органу, так і покладених на нього завдань та організації їх виконання.

Так, у ст. 1 Закону України «Про національну поліцію» вказано, що Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Далі у ст. 2 вказаного Закону однією із функцій поліції визначається здійснення охорони та забезпечення публічної безпеки [1]. Отже, ми бачимо, що в цьому Законі використовується такий термін, як «публічний порядок» та «безпека», хоча тлумачення цим поняттям не надається.

Дослідженню поняття «громадська безпека» та співвідношенню його з поняттями «громадський поряд-

док» і «забезпечення громадської безпеки», присвятили свої наукові праці О. М. Бандурка, І. П. Веремесенко, І. П. Голосніченко, В. К. Гіжевський, В. Л. Грохольський, Є. В. Додін, М. В. Ковалів, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, О. І. Остапенко, Ю. І. Римаренко та інші. Всі вони загалом дійшли до спільної позиції щодо змісту цих понять.

Незважаючи на наявність наукових досліджень, пов'язаних з поняттям громадської безпеки, громадського порядку, громадського місця, питання публічної безпеки не досліджувалося.

Метою статті є висвітлення категорії «публічна безпека» та її характеристика. Завданням статті є з'ясування нормативно-правової основи та вітчизняного і зарубіжного досвіду щодо визначення публічної безпеки.

В чинному вітчизняному законодавстві використовуються такі терміни, як «громадський порядок» та «громадська безпека» у різних нормативно-правових актах, зокрема у Кримінальному кодексі України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законі України «Про правовий режим надзвичайного стану» та інших.

Так, у нормах Кримінального кодексу України ці поняття містяться в окремих розділах Кодексу: розділ 9 «Злочини проти громадської безпеки» і розділ 12 «Злочини проти громадського порядку та моральності». У Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) ці поняття вміщені у назву глави 14 «Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку». Безпосередньо зміст цих понять розкрито у Наказі Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України».

У Постанові Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 року № 730 «Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ» зазначено термін «юридична особа публічного права» стосовно територіальних органів Національної поліції та Міністерства внутрішніх справ України.

Якщо звернутися до словника іншомовних слів, то в перекладі з латинської «публічний» (publicus) – означає відкритий, гласний, суспільний [6]. З'єднавши поняття «громадського порядку» та «публічності», можна отримати симбіозний термін, який не буде мати офіційного тлумачення, а тільки суб'єктивний погляд.

Забезпечення публічної безпеки та порядку покладено не тільки на патрульну поліцію, але й на інші підрозділи, які знаходяться у складі поліції: кримінальну поліцію, органи досудового розслідування, поліцію охорони, спеціальну поліцію та поліцію особливого призначення. Але саме працівники патрульної поліції під час виконання своїх службових обов'язків безперервно контактують з населенням та є суб'єктами забезпечення охорони публічної безпеки і порядку.

Поліцейські, а саме працівники патрульної поліції в містах Києві, Одесі та Львові, вже здійснюють свої повноваження та керуються Законом України «Про Національну поліцію». 07 листопада 2015 року Закон України «Про міліцію» втрачає чинність, і загальної чинності набуває вище згаданий Закон. Але для ефективного виконання свої службових обов'язків працівник поліції – поліцейський, повинен чітко розуміти покладені на нього завдання. Тільки в цьому випадку його діяльність буде здійснюватися відповідно до чинного законодавства та виконуватися у повному обсязі. Вважаємо за необхідне передбачити офіційне тлумачення термінів «публічний порядок» та «публічна безпека», яке може бути зазначено в нормативно-правових актах Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України або Міністерства внутрішніх справ України.

Крім того, в юридичній науці, завдяки науковій діяльності О. М. Бандурки, І. П. Голосніченка, М. В. Лошиць-

кого, Ю. О. Небеского, А. М. Подоляки та інших вчених поняття «громадський порядок» та «громадська безпека» набули наукового змісту, однак процес подальшого наукового осмислення цих термінів не можна вважати завершеним. Отже, наведене вище свідчить про значущість понять «громадський порядок» та «громадська безпека» для держави і суспільства в цілому, адже їх належне забезпечення є гарантією спокою у державі. Тому введення у законодавство терміну «публічний порядок» потребує його наукового визначення та нормативного закріплення, адже відсутність офіційного визначення цього поняття може негативно вплинути на законність правозастосування.

В умовах глобалізації та уніфікації законодавства європейських країн, європейської інтеграції України слід дослідити зарубіжний досвід з цього питання.

Поняття «громадського порядку» у німецькому законодавстві відсутнє, в ньому використовується поняття громадської безпеки. На думку німецьких науковців, «громадська безпека» є досить складним поняттям, у змісті якого виділяють декілька складових елементів:

- захист недоторканності правопорядку. Це означає, що органи поліції та органи із забезпечення громадського порядку можуть вживати заходів щодо будь-якого порушення норм кримінального або адміністративного права, що належать до компетенції поліції. Таким чином, «захист недоторканності правопорядку» дає можливість органам поліції та органам забезпечення громадського порядку протидіяти порушенням адміністративно-правових та кримінально-правових норм, спираючись на це загальне положення;

- захист цілісності (життєдіяльності, функціонування) держави, її установ та організацій. Як порушення громадської безпеки, що завдає шкоди державним установам, німецька судова практика одноставно розглядає, наприклад, проведення забороненого страйку вчителів. Тобто будь-які дії, що перешкоджають нормальному функціонуванню державних органів виконувати свою діяльність, є порушенням;

- захист суб'єктивних прав та майнових благ осіб (життя, здоров'я, свободи, гідності та майна). Говорячи про громадську безпеку в ракурсі захисту суб'єктивних прав, німецькі вчені визначають, що тут центральну роль відіграє аспект захисту здоров'я громадян, який, наприклад, береться до уваги при виданні індивідуального розпорядження про необхідність тримання собак у наморднику. Зазначений аспект поширюється також і на видане на підставі названого розпорядження про заборону роботи лікаря, який не має медичної освіти, оскільки його дії можуть завдавати шкоди пацієнтам. Разом з тим слід зазначити, що оскільки громадська безпека є публічно-правовою категорією, то при заподіянні шкоди приватним відносинам (паління, зайняття альпінізмом) на поліцейський захист слід розраховувати тоді, коли б хоча один публічний інтерес перебуває під захистом поліції. Зазначене вище положення не діє тоді, коли одночасно з порушенням приватного порядку відбувається порушення кримінально-правової норми [2; 3].

Отже, як зазначає Р. С. Мельник, німецькі вчені під громадською безпекою розуміють певний стан суспільних відносин, який характеризується непорушністю: а) правопорядку; б) функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування, а також інших установ, які виконують публічні функції; в) суб'єктивних прав та майнових благ окремих осіб (життя, здоров'я, свободи, гідність, майно тощо). Інакше кажучи, рівень громадської безпеки вимірюється рівнем дотримання приватними особами правових норм [2].

У законодавстві США хуліганство визначається як поведінка, яка може призвести до порушення громадського порядку або вчинення дій, які ображають суспільну мораль. Поліцейському США, який несе службу, досить про-

сто зрозуміти, які дії є порушенням громадського порядку, адже це чітко прописано у законодавстві США. Наприклад, у параграфі 647 Каліфорнійського кримінального кодексу міститься перелік діянь, пов'язаних з дрібним хуліганством, деякі з яких ми зараз наведемо: підбурювання до вчинення розпутних, непристойних дій та участь у них у відкритому для громадськості місті; зайняття проституцією, підбурювання до зайняття проституцією; справляння природних потреб у не відведених для цього місцях; поява в громадському місті під впливом алкогольних засобів чи наркотичних речовин за умов, якщо такий стан створює небезпеку для життя та здоров'я особи і оточуючих; потрапляння до будинків, квартир та інших приміщень без дозволу власника; дії, які порушують приватне

життя громадян (підглядання у бінокль, телескоп за людиною, знімання на фото— чи кіноплівку особу, підглядання за особою у гардеробній тощо) [4].

Підводячи підсумок вищевикладеному, зазначимо, що, на нашу думку, підходи німецького та американського законодавця до тлумачення громадського порядку та громадської безпеки характеризуються простотою, зрозумілістю та можливістю їх застосування у поліцейській діяльності реформованої міліції України. На тлі інтеграційних процесів в Україні та реформування органів внутрішніх справ не зайвим буде запровадження такого досвіду щодо зазначення вищезгаданих понять, або підходів до їх тлумачення у вітчизняне законодавство, зокрема до Закону України «Про національну поліцію».

ЛІТЕРАТУРА

1. Про національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII // *Голос України*. – № 141-142.
2. Мельник Р. С. Поняття «громадська безпека» та «громадський порядок» у німецькій та українській науці і законодавстві / Р. С. Мельник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/pib/2009_2/PB-2/PB-2_5.pdf.
3. *Besonderes Verwaltungsrecht : Kommunalrech, Polizei – und Ordnungrecht, Baurecht* / von Peter J. Tettinger, Wilfried Erbguth und Tomas Mann. – 9. neu beard. Aufl. – Heidelberg : Muller, 2007. – 556 c.
4. *Answers.com / The worlds learding Q&A* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.answers.com/topic/disorderly-conduct>
5. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за січень-вересень 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112173&libid=100820&c=edit&_c=fo
6. *Словник іншомовних слів / за ред. члена-кореспондента АН УРСР О. С. Мельничука*. – К., 1977. – С. 560.

УДК 342.951:351.82

АНАЛІЗ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО СЕРВІСУ В КОНТЕКСТІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ

Тернушак М.М.,

к.ю.н., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

У статті розкрито зміст адміністративного примусу та окремі аспекти адміністративного сервісу в публічному адмініструванні в контексті розбудови європейської демократичної держави. Дослідження адміністративного примусу проводилося шляхом аналізу Кодексу України про адміністративні правопорушення і законів «Про національну поліцію» та «Про правовий режим надзвичайного стану». Розглянуто окремі аспекти адміністративного сервісу, а саме: обслуговування громадян публічною адміністрацією, діяльність центрів обслуговування громадян (надання адміністративних послуг), контрольні функції обслуговування громадян.

Ключові слова: адміністративний примус, адміністративний сервіс, публічне адміністрування, заходи публічного примусу, обслуговування громадян, центри надання адміністративних послуг.

Тернушак М.М. / АНАЛИЗ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРИНУЖДЕНИЯ И АДМИНИСТРАТИВНОГО СЕРВИСА В КОНТЕКСТЕ ПУБЛИЧНОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ В УКРАИНЕ / ГВУЗ «Ужгородский национальный университет», Украина

В статье раскрыто содержание административного принуждения и отдельные аспекты административного сервиса в публичном администрировании в контексте развития европейского демократического государства. Исследование административного принуждения проводилось путем анализа Кодекса Украины об административных правонарушениях и законов «О национальной полиции» и «О правовом режиме чрезвычайного положения». Рассмотрены отдельные аспекты административного сервиса, а именно: обслуживание граждан публичной администрацией, деятельность центров обслуживания граждан (предоставление административных услуг), контрольные функции обслуживания граждан.

Ключевые слова: административное принуждение, административный сервис, публичное администрирование, меры общественного принуждения, обслуживание граждан, центры предоставления административных услуг.

Ternushchak M.M. / ANALYSIS ADMINISTRATIVE COERCION AND ADMINISTRATIVE SERVICE IN THE PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE / Uzhhorod national university, Ukraine

In the article uncover the content of administrative enforcement and certain aspects of administrative service in the public administration in the context of building a European democratic state. Research conducted administrative enforcement by analyzing the Code of Ukraine on administrative offences and the Laws «On the national police» and «On legal regime of emergency.» Review the several aspects of the administrative service, namely public service of public administration, activities service centers (providing administrative services), the service control functions of citizens.

Public Administration (activities of public authorities (state and municipal) to meet the public interest)) as the procedural category of science of administrative law and process for Ukraine is a relatively new phenomenon that primarily involves rethinking society as civil and public employees, meaning public administration. Specifics of the public authorities in the European Union, namely their all extraneous orientation to working with the public through constant updating of public services to obtain administrative services centers in their provision and systematic improvement of electronic services that provide the opportunity to receive administrative services in contactless form, favor, a kind of benchmark for administrative reform in Ukraine. However, important for our state should be borrowing and practical experience on the application, different kinds preventsiynyh measures to ensure law and order, that measures public (administrative) enforcement, which, as practice shows us, is surprisingly important in the formation of a democratic society.